

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la admiterea recursului declarat de către Alexandr Stoianoglo,
reprezentat de Vasile Gafton,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Alexandr Stoianoglo împotriva Comisiei Electorale
Centrale cu privire la obligarea examinării contestației nr. CEC-10Apr/12
din 1 noiembrie 2024,

împotriva încheierii din 7 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de de Alexandr Stoianoglo,

(Dosarul nr. 3r-264/24

NR. PIGD 2-24124788-01-3r-08112024)

Examinarea admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ; Art. 207 din Codul administrativ.
--

Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, V. Sîrbu, A. Braga)

13 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursul declarat de către Alexandr Stoianoglo, reprezentat de Vasile Gafton,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi, *judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 4 noiembrie 2024 Alexandr Stoianoglo a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la obligarea examinării contestației nr. CEC-10Apr/12 din 1 noiembrie 2024.

2. În argumentarea acțiunii a indicat că la 1 noiembrie 2024, a depus la Comisia Electorală Centrală contestație pe marginea acțiunilor concurentului electoral PAS, Maia Sandu, referitor la încălcările normelor Codului electoral ce țin de difuzarea unor materiale promoționale interzise prin lege, care conține informație înșelătoare și instigă la ură împotriva candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo. Contestația în cauză a fost înregistrată la Comisia Electorală Centrală la data de 1 noiembrie 2024 sub nr. CEC-10Apr/12.

3. Reclamantul a menționat că în ziua de 1 noiembrie 2024, în incinta mai multor blocuri de locuit din mun. Bălți au fost depistate pliante, copia cărora se anexează, comandate de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, cu informație ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, dl Alexandr Stoianoglo. În pliant se susține că: „Pe banii lui Șor, Stoianoglo a furat voturile lui Renato Usatîi. Astăzi Usatîi putea fi în al doilea tur. Simpatizanții lui Usatîi au fost furați! Stoianoglo nu va conduce cu țara - după el vor sta Dodon, Platon, Șor, Filat, Caramalac. Dacă Stoianoglo va fi președinte, Dodon va încerca să scape de Usatîi. Renato Usatîi - oponentul principal a lui Dodon. În 2014, Plahotniuc și Dodon au convenit și nu au admis Partidul Nostru la alegeri parlamentare, iar în 2016 au schimbat Constituția în așa fel ca să încurce lui Usatîi să participe la alegeri prezidențiale. În 2024, bandiții care stau în spatele lui Stoianoglo, au amenințat pe Usatîi cu răfuială, cu scopul de a-l determina să părăsească cursa electorală. Socialiștii au atacat murdar pe Usatîi și doresc să distrugă Partidul Nostru”.

4. Reclamantul a specificat că, pe pliant au fost înserate specificațiile privind transparența acesteia: „Publicitate electorală. Scrutin electoral: Alegeri prezidențiale. PP Acțiune și Solidaritate. Achitat conform contului nr. 32680 din 31 octombrie 2024. Tiraj: 30.000 ex. Tipărit la tipografia

SimbolN.P. ” SRL”. Astfel, se constată că, aparținerea materialului agitațional, concurentului electoral - nu poate fi negat.

5. Alexandr Stoianoglo a afirmat că, conținutul materialului agitațional este unul fals, instigă la ură și provoacă panică în societate, ceea ce potrivit prevederilor Codului electoral și ale Legii cu privire la publicitate nr. 62/2022, se interzice a fi utilizat în calitate de material electoral, or, potrivit art. 70 alin. (4) din Codul electoral, în programele electorale, în materialele de agitație electorală, în acțiunile de agitație electorală și în publicitatea electorală care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum, nu pot fi utilizate imagini ce reprezintă culte religioase sau părți componente ale acestora, persoane oficiale străine, instituții de stat sau autorități publice de peste hotare, organizații internaționale, precum și atributele partidelor politice declarate neconstituționale. Se interzic combinarea de culori și/sau sunete care evocă simboluri ale altui stat, utilizarea materialelor în care apar personalități istorice de peste hotare, simbolistica unor state străine sau organizații internaționale sau imaginea unor persoane oficiale străine, dacă acestea duc la contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional. Prin derogare, prevederile respective nu se aplică în cazurile ce vizează angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor internaționale încheiate cu Uniunea Europeană.

6. Suplimentar, a invocat prevederile art. 7 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate, potrivit căruia, publicitatea trebuie să fie identificată fără ca consumatorul de publicitate să dețină cunoștințe speciale. Publicitatea trebuie să conțină informații ce corespund realității. Această prevedere nu aduce atingere practicilor publicitare curente și legitime, ce constau în formularea unor afirmații exagerate sau care nu trebuie înțelese în sens literal. Aliniatul (3) al art. 7 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate, interzice publicitatea înșelătoare sau publicitatea care poate provoca panică, poate instiga la violență sau la acțiuni periculoase, în măsură să prejudicieze sănătatea ori să amenințe securitatea oamenilor.

7. Reclamantul a opinat că, argumentele enunțate supra, au fost relatate în contestația depusă la Comisia Electorale Centrale la data de 1 noiembrie 2024. În acord cu art. 70 Cod electoral, cetățenii Republicii Moldova, partidele politice, blocurile electorale, candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților, precum și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor, mitingurilor, întâlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mass-mediei, prin expunerea de afișe electorale sau prin intermediul altor forme de comunicare. Exercițiul acestui drept poate fi

supus unor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății sau protecția moralei, protecția reputației, apărarea drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Răspunderea pentru conținutul materialelor electorale publicitare, difuzate sau publicate, o poartă grupul de inițiativă, concurentul electoral sau participantul la referendum. Materialele publicitare trebuie să corespundă cerințelor stabilite la art. 9 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate.

8. La fel, a indicat că, cu titlu de principiu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului care a statuat că, libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice, iar protecția care trebuie acordată presei este de o importanță deosebită. Presa are nu doar sarcina de a comunica astfel de informații și idei: publicul, de asemenea, are dreptul de a le primi. Altfel, presa ar putea să joace rolul său vital de „câine de pază public” (a se vedea, printre altele, *Observer and Guardian v. the United Kingdom*, hotărâre din 26 noiembrie 1991, Seria A, nr. 216, pp. 29-30, § 59). Totuși, art. 10 al Convenției, nu garantează o libertate de exprimare totalmente nelimitată, chiar și în ceea ce privește relatarea de către presă a chestiunilor de interes public deosebit. Acolo unde, așa cum este în această cauză, este vorba despre atacarea reputației persoanelor și, astfel, de subminarea drepturilor lor garantate de art. 8 al Convenției (a se vedea, inter alia, *Pfeifer v. Austria*, nr. 12556/03, § 35, ECHR 2007-...), trebuie de atras atenția la echilibrul just care trebuie asigurat între interesele opuse în cauză. Sub aspect de limitări, Curtea Europeană a reținut că, libertatea de exprimare, deși este deosebit de prețioasă într-o democrație, nu permite ținerea unui discurs care promovează discriminare și ura de rasă, indiferent care este suportul utilizat. Sloganurile publicate pe pliante sau pe internet al unui partid politic în cursul unei campanii electorale intră sub incidența aceluiași art. 10 paragraf 2. (*Geret contra Belgiei*). Astfel, Curtea a constatat că, apelul unui ales la discriminare, reiterat pe site-ul oficial al municipalității, nu participă la discuțiile libere despre chestiuni de interes general. Un mesaj politic are caracterul discriminatoriu și prin urmare, condamnabil agravant de faptul că este publicat pe internet (*Willem împotriva Franței*). Postarea on-line a atacurilor persoanelor care depășesc ceea ce ține în mod legitim de o dezbatere de idei, nu este protejat de convenție (*Tierbefeier contra Germaniei*).

9. În lumina celor relatate supra, în motivarea contestației s-a precizat, cadrul legal aplicabil, care justifică depunerea contestației la Comisia Electorală Centrală ca organ electoral competent să o examineze, care potrivit prevederilor art. 27 din Codul electoral, are obligația să

supravegheze executarea prevederilor codului electoral și ale altor acte normative care conțin dispoziții referitoare la desfășurarea alegerilor și să examineze cererile și contestațiile în condițiile codului electoral și ale Codului administrativ și să adopte hotărâri executorii pe marginea lor care să protejeze drepturile concurenților electorali.

10. În continuare, a făcut referire la prevederile art. 91, 94, 95 alin. (1), 101 alin. (1) din Codul electoral. Reieșind din prevederile normelor supra enunțate, contestația nr. CEC- 10Apr/12 urma să fie examinată de membrii Comisiei Electorale Centrale în cadrul ședinței Comisiei, cu adoptarea unei hotărâri.

11. Reclamantul Alexandr Stoianoglo a relatat că la 2 noiembrie 2024, ora 13.03 min., a recepționat de la Comisia Electorală Centrală, prin intermediul poștei electronice o invitație, prin care i s-a adus la cunoștință că pe data de 2 noiembrie 2024, ora 17.00, va avea loc ședința Comisiei în cadrul căreia va fi examinat subiectul „Cu privire la contestația nr.10-Apr/12 din 1 noiembrie 2024. Ulterior la ora 15.46 min., a zilei de 2 noiembrie 2024, a fost informat prin intermediul poștei electronice, că ședința planificată pentru ora 17.00, nu va avea loc.

12. Reclamantul a susținut că, Comisia Electorală Centrală, contrar normelor imperative ale normelor Codului electoral, nu a examinat contestația în ședință publică, conform prevederilor normei art. 101 alin.(1) din Codul electoral, iar la 2 noiembrie 2024 ora 17.11 min., prin intermediul poștei electronice, a recepționat răspunsul semnat de Președintele Comisiei Electorale Centrale, Angelica Caraman, înregistrat cu numărul de ieșire CEC-8/6564 din 2 noiembrie 2024, prin care i s-a comunicat că, în conformitate cu prevederile art. 98 alin. (4) din Codul electoral, examinarea contestației date nu ține de competența Comisiei.

13. În opinia reclamantului, prin răspunsul respectiv, Președintele Comisiei Electorale Centrale, Angelica Caraman, contrar prevederilor art. 99 alin. (3) din Codul electoral, în mod unilateral s-a expus asupra contestației, apreciind-o ca fiind inadmisibilă, or, potrivit prevederilor acestei norme, declararea ca fiind inadmisibilă a contestației se face în condițiile art.93 din Codul electoral, prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.

14. În astfel de circumstanțe, Alexandr Stoianoglo a opinat că, președintele Comisiei Electorale Centrale, contrar prevederilor pct. 11 din Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală, aprobat Prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1128 din 18 iulie 2023, după înregistrarea contestației nu a desemnat din rândul membrilor Comisiei un membru raportor, care să verifice circumstanțele menționate în contestație, pentru a prezenta un proiect de hotărâre care să fie dezbătut și aprobat în cadrul ședinței publice a Comisiei Electorale Centrale.

15. Reclamantul a enunțat prevederile pct. 15 din Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1128 din 18 iulie 2023, conform căror membrul raportor verifică dacă contestația întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 93 din Codul electoral. În cazurile prevăzute de art. 93 din Codul electoral, contestația urmează a fi declarată inadmisibilă prin hotărâre a organului electoral. A mai invocat dispozițiile art. 3, 17, 20, 39 din Codul administrativ, precum și prevederile art. 93 alin. (2) lit. e) din Codul electoral și a apreciat că, reieșind din normele menționate, contestația din 1 noiembrie 2024 este una admisibilă și Comisia Electorală Centrală era obligată să o examineze și să adopte o soluție pe marginea ei, or, cum s-a indicat în motivarea contestației, în temeiul art. 91 alin. (8) din Codul electoral, contestațiile privind modalitatea de pregătire și/sau plasare a publicității electorale, inclusiv privind conținutul acestor materiale publicitare, se examinează de către organele electorale în partea ce vizează acțiunile/inacțiunile subiecților electorali înregistrați/confirmați sau care urmează a fi înregistrați/confirmați de organele electorale.

16. Prin urmare, a notat că, contestația nr. CEC-10Apr/12 din 1 noiembrie 2024, ține de competența Comisiei Electorale Centrale, obiectul acesteia referindu-se la conținutul materialului publicitar difuzat de concurentul electoral Maia Sandu, care este unul instigator la ură și nu corespunde cerințelor art. 70 alin. (8) din Codul electoral și cerințelor art. 9 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate. În astfel de circumstanțe, Comisia Electorală Centrală, prin inacțiunea sa de a-și exercita atribuțiile prevăzute de art. 27 din Codul electoral, i-a lezat dreptul concurentului electoral Alexandr Stoianoglo, de a-i fi examinată contestația referitor la acțiunile ilegale ale concurentului electoral, Maia Sandu, care a difuzat un material electoral publicitar instigator la ură, contrar cerințelor art. 9 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate, or, prin materialele difuzate, concurentului electoral Alexandr Stoianoglo îi este încălcat dreptul la o campanie electorală corectă, care trebuie să se desfășoare cu respectarea cadrului legal precitat, care să nu-i afecteze dreptul de a fi ales.

17. Reclamantul a mai explicat că, într-o speță identică care viza o contestație referitor la difuzarea de către Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, a unor materiale promoționale, interzise prin lege care conțin informații înșelătoare și instigă la ură, Comisia Electorală Centrală a examinat contestația la 19 octombrie 2024, în ședință publică cu emiterea hotărârii nr. 3128, prin care a constatat că materialul difuzat contravine prevederilor art. 70 din Codul electoral și concurentului electoral vizat i-a fost aplicată sancțiunea sub formă de avertizare și sancțiunea complementară privind privarea de alocații de la bugetul de stat pentru un termen de 4 luni.

18. În drept, reclamantul Alexandr Stoianoglo și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 91 alin. (1) lit. d) și alin. (6), art. 93 alin. (2) lit. e), art.

100 alin. (1), art. 101 alin. (1) din Codul electoral; Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală aprobat, prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1128 din 18 iulie 2023; art. 3, art. 5, art. 17, art. 20, art. 39, art. 189 alin.(1) și alin. (2), art. 191 alin. (3) din Codul administrativ

19. Alexandr Stoianoglo a solicitat obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația nr. CEC-10Apr/12 din 1 noiembrie 2024.

20. Prin încheierea din 7 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de Alexandr Stoianoglo.

21. La data de 8 noiembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Alexandr Stoianoglo, reprezentat de Vasile Gafton a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 7 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, anularea încheierii instanței ierarhic inferioare cu adoptarea unei noi încheieri prin care acțiunea să fie declarată admisibilă.

22. În susținerea recursului a invocat că încheierea din 7 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău este arbitrară. Or, concluzia instanței de judecată precum că reieșind din prevederile art. 57 alin. (1) din Codul administrativ. Comisia Electorală Centrală nu este competentă să examineze contestația nr. CEC-10Apr/12 din 1 noiembrie 2024, este una arbitrară și contrară prevederilor art. 91 alin. (8) din Codul electoral.

23. Mai mult, soluția adoptată prin încheierea din 7 noiembrie 2024 este contrară și jurisprudenței Curții Supreme de Justiție stabilite în încheierea din 4 noiembrie 2024, dosar nr. 3r-256/24.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

24. Art. 3 din Codul administrativ:

„Legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.”

25. Art. 5 din Codul administrativ:

„Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.”

26. Art. 6 alin. (1) din Codul administrativ:

„Procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.”

27. Art. 10 alin. (1) din Codul administrativ:

„Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.”

28. Art. 17 din Codul administrativ:

„Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.”

29. Art. 20 din Codul administrativ:

„Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.”

30. Art. 39 din Codul administrativ:

„Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.”

31. Art. 189 alin. (1) din Codul administrativ:

„Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.”

32. Art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

33. Art. 207 alin. (1) alin. (2) lit. e) din Codul administrativ:

„Instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.”

34. Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

35. Art. 242 din Codul administrativ:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

36. Art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.”

37. Art. 70 alin. (4) și alin. (8) din Codul electoral:

„În programele electorale, în materialele de agitație electorală, în acțiunile de agitație electorală și în publicitatea electorală care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum nu pot fi utilizate imagini

ce reprezintă culte religioase sau părți componente ale acestora, persoane oficiale străine, instituții de stat sau autorități publice de peste hotare, organizații internaționale, precum și atributele partidelor politice declarate neconstituționale. Se interzic combinarea de culori și/sau sunete care evocă simboluri ale altui stat, utilizarea materialelor în care apar personalități istorice de peste hotare, simbolistica unor state străine sau organizații internaționale sau imaginea unor persoane oficiale străine, dacă acestea duc la contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional. Prin derogare, prevederile respective nu se aplică în cazurile ce vizează angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor internaționale încheiate cu Uniunea Europeană. Fiecare material publicitar al candidaților independenți, care declară pe propria răspundere că nu au utilizat servicii tipografice ale entităților specializate și nu au deschis contul bancar cu mențiunea „Fond electoral”, trebuie să conțină următoarele informații: numele/prenumele concurentului electoral, data tipăririi, tirajul materialului și mențiunea „Tipărit la echipament tehnic propriu”.

38.Art. 93 din Codul electoral:

„Organele electorale verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea contestației. Dacă este inadmisibilă, contestația se declară ca atare prin hotărâre a organului electoral. Contestația se declară inadmisibilă, în special, când: a) a fost depusă de un alt subiect decât cel stabilit la art.94 alin.(1) și (2) sau de o persoană fără împuterniciri în acest sens; b) nu a fost respectată procedura de examinare a cererii prealabile; c) a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de prezentul cod; d) nu corespunde cerințelor de formă și conținut, iar contestatarul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de organul electoral; e) contestatarul nu poate revendica încălcarea drepturilor sale electorale, cu excepția contestațiilor depuse în condițiile art.91 alin.(1) lit.d) și alin.(6); f) există o hotărâre cu privire la un litigiu electoral între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeuri de drept; g) a fost depusă concomitent la un alt organ electoral, o altă autoritate competentă sau în instanța de judecată, în condițiile art.99.”

39.Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

40.Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

41.Art. 100 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

42. Cu referire la termenul de depunere a recursului se reține că, Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 7 noiembrie 2024, fiind notificată recurentului la data de 7 noiembrie 2024, ora 16:34, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poștă electronică a Curții de Apel Chișinău, anexat la actele cauzei (f.d.46). Astfel,

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Alexandr Stoianoglo, reprezentat de Vasile Gafton, s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

43. În continuare, actele cauzei denotă că la 1 noiembrie 2024, Alexandr Stoianoglo a depus la Comisia Electorală Centrală contestația, înregistrată cu nr. CEC-10APR/12, prin care a solicitat:

- a examina în ședință publică prezenta contestație și a o declara ca fiind admisibilă;

- a constata ca fiind fals și contrar cerințelor art. 70 alin. (4) din Codul electoral și art. 7 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 62/2022 conținutul materialului tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32680 din 31 octombrie 2024. Tiraj: 30 000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL.

- a interzice concurentului electoral PAS la răspândirea în continuare a materialului tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32680 din 31 octombrie 2024. Tiraj: 30 000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL, precum și unui material similar tipărit în baza altei comenzi;

- a remite către Ministerul Afacerilor Interne materialele acumulate și constatările în vederea examinării sub aspectul existenței componentei contravenției stabilite de Codul contravențional la art. 52 alin. (3).

44. Prin răspunsul din 2 noiembrie 2024, Comisia Electorală Centrală a comunicat lui Alexandr Stoianoglo că, solicitarea privind constatarea defăimării depășește competențele Comisiei Electorale Centrale, aceasta urmând a fi soluționată conform procedurii stabilite de legislația relevantă. De asemenea, i s-a comunicat că asupra unei contestații asemănătoare cu nr. CEC-10Apr/11 din 26 octombrie 2024 i s-a expediat răspunsul nr. CEC-8/6486 din 29 octombrie 2024, iar la 2 noiembrie 2024 acțiunea depusă de Alexandr Stoianoglo a fost declarată inadmisibilă prin încheierea nr. 3-158/24 din 2 noiembrie 2024.

45. La 4 noiembrie 2024, Alexandr Stoianoglo a depus la Curtea de Apel Chișinău prezenta acțiune în procedura contenciosului administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, prin care a solicitat obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația nr. CEC-10APR/12 din 1 noiembrie 2024.

46. Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, prin încheierea din 7 noiembrie 2024 a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Alexandr Stoianoglo, din motiv că, reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale, a unui drept în sensul art. 17.

47. În speță Completul de judecată notează că prevederile legale menționate anterior necesită o analiză sistematică și conceptuală pentru a asigura o protecție juridică subiectivă eficientă. Aceasta este considerată o funcție centrală a jurisdicției administrative și implică existența unor drepturi subiective corespunzătoare.

48. Prin acțiunea în contencios administrativ, Alexandr Stoianoglo solicită obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația nr. CEC-10APR/12 depusă la 1 noiembrie 2024.

49. La caz, Alexandr Stoianoglo revendică încălcarea drepturilor sale prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale, invocând că prin inacțiunile Comisiei de a-și exercita atribuțiile prevăzute de art. 27 din Codul electoral i s-a adus atingere dreptului său acordat de norme în materie electorală privind examinarea contestației depuse pe marginea acțiunilor concurentului electoral Maia Sandu, referitor la încălcările normelor Codului Electoral ce țin de difuzarea unor materiale promoționale interzise prin lege, care conține informație înșelătoare și instigă la ură împotriva candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova Alexandr Stoianoglo.

50. Completul de judecată constată că existența dreptului de a înainta o acțiune în contencios administrativ este o condiție esențială pentru judecarea pe fond a cauzei. Acest drept de a introduce o acțiune se bazează pe teoria juridică a posibilității, conform căreia o persoană poate avea calitatea de reclamant dacă există posibilitatea ca drepturile sale subiective să fi fost încălcate printr-un act administrativ individual. Astfel, este necesar ca persoana să demonstreze că actul administrativ contestat ar putea să fi afectat negativ drepturile sale subiective, pentru a justifica admisibilitatea cererii în contencios administrativ.

51. La fel, Completul de judecată relevă că, expresia „revendică încălcarea” conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ sugerează că, pentru a introduce o acțiune în contencios administrativ, nu este necesar ca reclamantul să demonstreze cu certitudine că drepturile sale au fost vătămăte. Este suficient să existe o anumită posibilitate ca drepturile sale subiective să fi fost afectate negativ de o activitate administrativă. Această prevedere legală permite persoanelor să solicite protecție juridică și să conteste acte administrative care, chiar dacă nu au cauzat încă o vătămare concretă, au potențialul de a produce o astfel de vătămare. Prin urmare, cerința este mai degrabă de a arăta o probabilitate sau o posibilitate rezonabilă a încălcării drepturilor, decât de a dovedi efectiv această încălcare. Astfel, sistemul de contencios administrativ se deschide pentru o protecție preventivă a drepturilor subiective, permițând intervenția juridică înainte ca vătămarea să devină ireparabilă.

52. Conform teoriei posibilităților, un reclamant are dreptul să inițieze o acțiune în judecată dacă, pe baza unei prezentări temeinice a faptelor, există

cel puțin posibilitatea ca drepturile sale subiective publice să fi fost încălcate. Aceasta înseamnă că, pentru a avea calitatea de reclamant și pentru ca acțiunea sa să fie admisibilă, nu este necesar doar să demonstreze cu certitudine că a avut loc o încălcare a drepturilor sale, ci mai este necesar să existe o probabilitate rezonabilă a unei astfel de încălcări.

53. Aceeași concluzie este susținută de prevederile art. 17, 20 și 39 din Codul administrativ, care stabilesc cadrul legal pentru protecția drepturilor subiective publice.

54. Prin urmare, teoria posibilităților, coroborată cu aceste articole din Codul administrativ, creează un mecanism juridic prin care persoanele pot acționa preventiv pentru a-și proteja drepturile. Acest mecanism permite intervenția judiciară înainte ca încălcarea drepturilor să devină certă și inevitabilă, oferind astfel o protecție mai largă și mai eficientă a drepturilor subiective publice.

55. Dacă drepturile unei persoane sunt efectiv încălcate este o chestiune de fond care se analizează în cadrul judecării pe fond a cauzei. În cazul acțiunii în obligare conform art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ este o condiție cumulativă de admitere a acțiunii alături de obligarea emiterii actului administrativ. Calitatea juridică servește în special pentru a evita procesele populare.

56. Pentru a trece testul de admisibilitate al acțiunii în contencios administrativ, este necesar să fie menționate drepturile care ar putea fi încălcate. Astfel de drepturi pot decurge din legea fundamentală, din legile organice sau ordinare, din actele administrative normative sau din raporturile juridice speciale.

57. Completul de judecată menționează că, pentru această etapă a examinării acțiunii nu se pune problema legalității actului administrativ/temeinicei solicitării cu privire la obligarea Comisiei Electorale Centrală să examineze contestația nr. CEC-10APR/12 depusă la 1 noiembrie 2024, cu toate că instanța de fond a invocat mai multe aspecte legale care nu vizează inadmisibilitatea acțiunii, dar, fondul cauzei judiciare.

58. Prin urmare, instanța de fond eronat a interpretat și aplicat prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, îngrădind accesul liber la justiție al recurentului/reclamantului, printr-un argument formal și contradictoriu a stabilit că Comisia Electorală Centrală nu este investită cu competențe legale de a soluționa cererile reclamantului Alexandr Stoianoglo.

59. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că stabilirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești constituie o prerogativă exclusivă a legiuitorului, care poate institui, în situații deosebite, reguli speciale de procedură. Sub acest aspect,

principiul liberului acces la justiție presupune posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a-l utiliza în formele și în modalitățile prevăzute de lege.

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că Curtea de Apel Chișinău eronat a stabilit că acțiunea înaintată de Alexandr Stoianoglo, nu trece testul admisibilității acțiunii din considerentul că reclamantul nu a demonstrat propriul drept vătămat în sensul art. 17 din Codul administrativ.

61. Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ urmează a fi aplicate în corespundere cu dispozițiile articolelor 17, 20, 39 și 189 din Codul administrativ.

62. Din coroborarea normelor enunțate rezultă că revendicarea dreptului propriu este una din condițiile fundamentale, pentru ca acțiunea în contencios administrativ să treacă testul admisibilității.

63. Revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, deoarece expresiile utilizate în textul articolelor 17, 39 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete.

64. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că în cazul în care, o anumită persoană își manifestă dezacordul cu rezultatele activității administrative, sau a procedurii administrative, aceasta este în drept să-și apere drepturile sale prin intentarea unei acțiuni în contencios administrativ.

65. Din considerentele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție deduce că prima instanță eronat a ajuns la concluzia de a declara inadmisibilă acțiunea pe motivul lipsei dreptului la acțiune în contencios administrativ, or, această concluzie aduce după sine conform art. 207 alin. (3) din Codul administrativ imposibilitatea depunerii unei noi acțiuni, astfel fiind limitat „dreptul de acces la un tribunal” consfințit prin art. 6 (1) CEDO. În speța *Dulimi și Montana Management Inc. vs Elveția*, 2016, cererea nr. 5809/08, examinată de Marea Cameră, Curtea a constatat că refuzul unei instanțe de a examina acuzațiile justițiabililor privind compatibilitatea unei proceduri cu garanțiile fundamentale ale unui proces echitabil le limitează acestora dreptul de acces la o instanță (parag. 131 din Hotărâre). Există jurisprudență consacrată care a stabilit că atunci când există, încălcare reală și serioasă referitoare fie la existența, fie la îndeplinirea dreptului invocat, justițiabilul, are dreptul, în temeiul art. 6 (1) CEDO, ca „o instanță să soluționeze această chestiune de drept intern” –cauza *Z și alții vs regatul Unit*, 2001, cererea nr. 29392/95, parag.92 și cauza *Markovic și alții vs Italia*, 2006, cererea nr. 1398/03, parag. 98, ambele examinate de Marea Cameră.

66. Prin urmare, având în vedere cele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de justiție concluzionează de a admite recursul depus de Alexandr Stoianoglo cu anularea încheierii primei instanțe și remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău.

67. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230, 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Admite recursul depus de către Alexandr Stoianoglo, reprezentat de Vasile Gafton.

Anulează încheierea din 7 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Stoianoglo împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la obligarea examinării contestației nr. CEC-10Apr/12 din 1 noiembrie 2024, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi